

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: I det gamle Voldkvartér

Citation: Larsen, Karl: "I det gamle Voldkvartér", i Larsen, Karl: *Københavnertællinger*, udg. af Anne E. Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-Lars-shoot-idm140596062181936.pdf> (tilgået 26. september 2021)

Anvendt udgave: Københavnertællinger

I det gamle Voldkvarter

☒ Der er flere lighedspunkter mellem Herman Bangs *Ved Vejen* og *I det gamle Voldkvarter*, uden at Karl Larsen på nogen måde har kopieret vennens berømte fortælling. Begge fortællinger handler om et trekantforhold, men Katinka Bay og forvalter Huus må skilles for altid, fordi Katinka stiller så strenge moralske krav til sig selv.

☒ Fru Eugénie Redsted er oplært til samme strenge moral som Katinka, men fru Redsted er - i modsætning til Katinka - stadig forelsket i sin mand, og hun har også et barn at tage hensyn til. Hun er stillet i et virkeligt dilemma, for hun holder meget af Brodersen. Hun hindrer ham i at *sige*, at han elsker hende, for så længe ordene ikke er sagt, kan hun beholde ham. Det er hendes store held, at Brodersen er så nøjsom, så hun kan placere ham som platonisk elsker i sin hjemlige trekant.

☒ Der var en anmelder i samtiden, som syntes, at familien Jørgensen var overflødig i bogen, ja nærmest skæmmede den. Men Karl Larsen har komponeret sin fortælling med så stor omhu, at der ikke er noget overflødigt i den. Hr. og fru Jørgensens ulykke skal danne den bitre baggrund for Brodersens og fru Redsteds lidt kunstige idyl.

☒ Forfatteren har varm sympati for det elskende par i Fiolstræde, 240 men ironikeren i ham fornægter sig ikke. Han dukker op i slutscenen, hvor Brodersen læser højt for fru Redsted om den engelske forretningsmand, som tager sig så uegennyttigt af vennens kone. Ironien rammer dog i endnu højere grad den uforbederlige Redsted.

☒ Når Brodersen flere gange grubler over »den norske Bog«, der spiller en stor rolle i hans kærlighedshistorie, er der nok ikke tale om én bestemt bog. Snarere er det en fiktiv bog, der skal stå som symbol på visse norske digteres, vel særlig Bjørnsons, sædelighedskrav. Allerede i enakteren *Kvinder* havde Karl Larsen gjort op med Bjørnson, men følte åbenbart ikke, at det var gjort grundigt nok.

☒ Miljøskildringen i fortællingen om det gamle voldkvarter er den bedste Karl Larsen har skabt. Det skyldes nok, at det var hans kvarter fremfor noget, lige siden barndommen i Vestergade. Da han skrev fortællingen, boede han i Valkendorfsvej overfor Helligaandskirken og kun få minutters gang fra Arbejderbanken, hvor han lader Brodersen og Jørgensen være ansat.

☒ Til forfatteren Erik Rindom gav Karl Larsen nogle oplysninger om bogens lokaliteter. Han forestillede sig, at Brodersens stamcafé var identisk med den gamle café Røde Lygte, der lå i Vimmelskafte nr. 43. Han tænkte sig Redsteds boende i Fiolstræde nr. 19 og bad Frants Henningsen tegne ejendommen (se s. 126). Husets facade er for de nederste etagers vedkommende totalt ændret.

☒ Karl Larsen skrev på opfordring artiklen *Hvorledes jeg arbejder* til tidsskriftet *Tilskueren* 1904. Han fortalte heri, hvorledes *I det gamle Voldkvarter* var blevet til. »- - - Bogens Kapitel ét er skrevet, ja sat i Trykkeriet, inden alt det øvrige. - - - Da - - - otte Aar var gaaet, mærkede jeg en skønne Dag, at nu kunde jeg skrive Resten af Bogen.« Denne rest skrev han på et par måneder.

☒ Inden udgivelsen i december 1899 må Karl Larsen have foretaget mindst én ændring i det første kapitel. Da Brodersen går over Fru Plads og kigger på busterne udenfor Universitetet, opdager han, at der er kommet en ny. Det er professor Japetus Steenstrups buste, men den blev først rejst i 1899.

☒ Når mange senere har kaldt fortællingen en roman, skyldes det nok, at den i sin fortællemåde adskiller sig tydeligt fra de tidligere *Københavnertællinger*. Forfatteren holder sig strengt i baggrunden og lader alt afspejles i Brodersens bevidsthed og sprog. Kun når hans samtaler med andre gengives i direkte form, får vi kendskab til 241 *deres* sprog, *deres* jargon. Vi oplever på denne måde de andre personer i bogen både umiddelbart og gennem Brodersens bedømmelse af dem. Det er et fint vekselspil, som giver læseren et nuanceret indblik i denne lille men dog så indholdsrige verden.